

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema I. Krajec v Novem mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

+Naš marljivi poslanec Pfeifer

je s tovariši stavil v državnem zboru nujen predlog glede državne podpore po vremenskih nezgodah poškodovanim občinam na Dolenjskem, osobito v črnomaljskem, krškem in kočevskem okr. glavarstvu. V predlogu se navajajo škode po toči, povodnji in deževju. Predlog se glasi:

Tekom letošnjega poletja je v mnogih dolenjskih občinah pobila toča, tako, da so bili ponekod vinogradi, polja in sadno drevje popolnoma vničeni in je mnoge prebivalce zadelo pomilovanja vredno siromaštvo.

V nekaterih krajih so povodnji travnike poplavile in ljudje niso mogli pravočasno spraviti domov otave, ker je primanjkovalo delavcev, in je tako velik del otave vničen, radi česar se je bati, da vtegne živinoreja v imenovanih občinah močno zaostati. — Jako občutljivo so bili mej drugimi prizadeti posebno tudi oni vinorejci, katerim je toča pobila vinograde in jim vničila vso nado, da jim letošnja trgategv kaj donese. — Nič manj niso podpore vredni tudi oni posestniki, kateri so svoje po trtni uši opustošene vinograde zopet popra-

čili, a delavcem plačo na dolgu ostati morali v gotovi nadi, da bodo te kakor tudi druge stroške, ki so nastali pri prenovljenji vinogradov, poravnali s po zakonu zajamčenim državnim in deželnim posojilom. Toda neumevno je, da mnogi potrebni gospodarji niso dobili nikakega posojila, za katero so prosili, in zaradi tega nadlegujejo jih sedaj upniki z eksekucijami; dočim so drugi prisiljeni prodati živino iz hleva, da pokrijejo svoje dolgove.

V polajšanje sile je c. kr. dež. vlada kranjska izdala poziv na privatno milosrčnost, od katere pa vsled neugodnih domačih razmer in v primeri z obsežno katastrofo ni pričakovati večjih uspehov — radi česar je državna podpora nujno potrebna.

Pri tej priložnosti si dovoljuje predlagatelj opozarjati na svoje dné 1. in 28. oktobra p. l. stavljene predloge gledé podelitve državnih podpor poškodovanim občinam krškega okraja, in dasi je vis. zbornica dotične predloge vsprejela, se vendar c. kr. vlada na nje ni ozirala. Nasprotno pa se je v sosednem Stajerskem, jednako prizadetem okraju Brežice, delila mej ljudi denarna in naturalna podpora, kar jim njihovi kranjski sosedje iz srca privoščijo. — Če se pomisli, da so se k že celih 15 let naše

PODLISTEK.

Sinek spreobrne očeta 'pijanca.

Nekaj posebnega je bilo, ko je pripeljal policist pijanega človeka z razmršenimi lasmi in s zabuhlim obrazom. Petletni deček držal se je z obema rokama za moževo roko; bilo je videti, da je njegov sin.

„Zakaj ste pripeljali tega človeka?“ vpraša policijski nadzornik stražnika.

„Razgrajal je po ulicah, metal kamenje in preklinjal,“ bil je odgovor.

„Eno noč ga zaprite v tamnico, to mu ne bo škodovalo! Pa kaj hoče ta deček tu?“

Bil je to čudovit lep deček z rumenkastimi lasmi. Gledal je s svojimi bistrimi črnimi očmi tako čudno, žalostno in skrbno, da je ta pogled ganil celo nadzornika, ki ni bil nič kaj posebno mehkosrčen. Lice dečkovo je bilo vse objokano

in vmazano, pa je vendar kazalo svojo jasnost in lepoto. Gosti lasje so pokrivali visoko čelo.

„Očetu in materi se je gotovo nekdanj boljše godilo,“ pravi načelnik sam pri sebi. „Pojdi z menoj, mali deček, oče morajo v ječo!“ reče mu nato.

„Oh, ne, ne!“ vsklikne deček s tresočim glasom. „Jaz grem z očetom. Oh pustite me, da ostanem pri njih!“

„To ne gre! To je zoper naše naredbe. Stražnik Koren, odvedite mi proč tega dečka!“

Bilo je to lažje rečeno, kakor storjeno. V srce segajoče, jame deček ihteti in se jokati.

Krčevito je objel svojega očeta in se ga tako močno oklenil, da ga ni mogel Koren, ki je sicer čokast človek z močnimi pestmi, proč odtrgati.

Pijanec je do tedaj stal ondi tiho in mirno, a sedaj se prebudi iz svoje globoke zamišljenosti in pravi jecljaje: „Pustite vendar mojega fanta v

vinograde vničujoči filokseri pridružile še druge nezgode, kakor n. pr. velika suša l. 1893 in 94. veliko snega v maju l. 1895 in v pretečenem letu toča, povodnji, slaba letina, ustavljen promet zaradi razsajajoče svinjske kuge, tedaj je potreba prizadetega prebivalstva brezdvomno očitvena, njega pomanjkanje dokazano in predlog za državno podporo popolnoma utemeljen. Zaradi tega stavim predlog:

Visoka zbornica skleni: C. kr. vlada se pozivlje, da vsled elementarnih nezgod težko prizadetim občinam imenovanih dolenskih okrajev vspešno državno podporo podeli.

Gospod poslanec želi, naj se tudi druge prizadete občine oglašajo za podporo, da poslanec ne obstane osamljen.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

V Ljubljani se je vršil 14. septembra vse-slovenski in istersko-hrvatski shod. Vdeležba je bila mnogoštevilna, navdušenje veliko. Zastopani so bili Slovenci vseh pokrajin. Prišli so na shod tudi zastopniki drugih slovanskih narodov avstrijskih: iz Češkega, iz Morave, iz kraljevine Hrvatske, iz Dalmacije, ki so navdušeno pozdravljali shod. Nastopali so razni govorniki in govorili o splošnem političnem položaju, o jezikovnem vprašanju, o isterskih in tržaških, goriških, koroških, štajerskih razmerah, o narodni avtonomiji in narodno-gospodarskem položaju. Sklenilo se je več resolucij. Vsi stanovi so bili zastopani, vsi navdušeni, vsi jedini. To je bil res narodni praznik. Dal Bog, da bi imel shod veliko vspeha.

Na Dunaju se je začel državni zbor 23. sept. Začelo se je to zasedanje tako, kakor se je kon-

miru, saj vidite, da hoče biti pri meni! Pustite ga v miru!"

Načelnik ni vedel kaj bi storil.

„Ubogega dečka ne smem zapreti v ječo, ker ni nič žalega storil, težko pa tudi prenašam njegovo kričanje. Toda v tem trenutku ne vem druge pomoči, kakor da ga pustim pri očetu. Koren, zaprite oba skupaj v ječo!“

Stražnik Koren stori, kakor se mu je velevalo ter odpelje očeta in sina v temno ozko sobico. Ko ta odide, prisloni se deček k očetu, ter položi svojo glavico na njegove prsi in tako oba kmalu zaspiata.

Ko se jame daniti in prvi žarki prihajajo skozi omrežena okna, prebudi se mož iz težkega spanja. Ozira se okrog sebe in začne premišljevati ter zapazi, da je v tisti ječi, katera mu je dala že večkrat prenočišča. — Zakaj je prišel sem? — Dobro se tega spominja. Šel je bil v gostilno in izpil je kozarček žganja in to je ponavljal

čalo prejšnje: s krikom in z ropotom. Nemški narodovci in liberalci so začeli nagajati brezozirno in surovo. Položaj je bil že pri otvorjenju državnega zbora nejasen. Pač je bila tu trezno misleča večina. Ali Badeni, ministerski predsednik, se je ni hotel okleniti prav prijateljsko in zaupno. Pogajal se je že z italijanskimi poslanci, naj bi spravili Nemce z vlado in posredovali med Slovani in Nemci. Slovani bi se dobro zahvalili za take posredovalce, ki jim želé in storé le hudo. Torej precej v začetku zasedanja je bil politični položaj nejasen. Čez dva dni pa je postal še bolj nejasen. Ministerskega predsednika Badenija je razžalil znani nemški kričač Wolf. Badeni ga je zato pozval na dvoboj. V dvoboju je ranil Wolf Badenija v desno roko. Tako postopanje Badenijevo mora seveda vsakega katoličana mišljenje žaliti. Dvoboj je prepovedan po cerkvenih in državnih zakonih, pa jih gre kršiti in prestopati prvi minister katoliškega cesarja! Položaj je seveda vsled tega žalostnega dejanja še bolj zmeden. Pravijo pa, da bo Badeni v kljub temu činu še ostal ministerski predsednik.

Na Ogerskem v Budimpešti so imeli v gostih nemškega cesarja. Prišel je tja v spremstvu našega cesarja. Sprejem je bil izredno slovesen.

☛ Pri Reki sta trčila vkup dva parnika, kakor pravijo po neprevidnosti nekega kapitana. Nad dvajset oseb je utonilo.

Kaj je novega po širokem svetu?

Grško-turška mirovna pogodba je vendar enkrat sklenjena. Predložila se bo v potrjenje še grškemu parlamentu. Pa Grki je niso posebno veselili.

toliko časa, da je prišel ves pijan na cesto. Kdo mu je vzel klobuk? Kje je ostala njegova suknja? O tem ne vé ničesar. Sedaj zapazi tudi spečega svojega sinka.

„Oh, Bog mi grehe odpusti, to je moj mali Francek!“

Da, bil je Francek to; lepi, prijazni, nedolžni otrok, tolažba uboge matere. In kje je bil deček? Oh, ta mali petletni sinek pijancov je prenočil s svojim očetom v temni ječi na policijski postaji

Moža je pretresel ta pogled, prijel se je za prsi in zaihtel: „Kaj bo moja žena rekla, če to zvé? Mož in sin v ječi. Oh, to je grozovito! Oh, Oče nebeški, pomagaj mi in odvzemi mi to grdo strast do pijančevanja!“

Deček odpre oči in srpo gleda krog sebe ter milo zakliče: „Oh, kje pa sem?“

Kakor hitro pa zapazi svojega očeta, nabero se njegove ustnice v prijazen nasmehljaj in pravi: „Veliki mož tam zunaj naju je semkaj zaprl.

V Italiji so zopet slovesno praznovali spominski dan 20. september, ko se je „zjediniła“ Italija, ko so Italijani vzeli papežu siloma mesto Rim. Nekega govornika, ki je ob kipu Garibaldi-jevim proslavljal ta dan, je zadela kap.

Stanje Špancev na Kubi je strašno žalostno. Nič menj kot 40.000 vojakov je v raznih bolnišnicah; boleajo za rumeno mrzlico. Mnogo vojakov pa zboli vsled prehudega dela. General Weyler namreč rad oddaja španske vojake na razna dela, da si nabere denarja. Vojne operacije pa izvršuje le z malim številom vojakov, ki morajo seveda vsled velikega napora omagati.

Piše se nam:

Iz Novega mesta, dné 27. sept. — Jako lepo je kazalo naše trtje v bližini Novega mesta. Nadejali smo se najboljšje letine. Ta in oni je že računil, koliko bode dobil za sladko vince, za vince, kakoršnega vže leta ni bilo. Toda, nesrečni dež nam je zadnji čas mnogo upa pokvaril; grozdje je začelo pokati ter gnjiti. Ljudje so bili prisiljeni, da so jeli brati 14 dni prej nego po navadi. Ranino vsaj so večinoma res potrgali, zeleniko in črnino pa, ki ne gnije koj, so pametnejši še pustili. Iz tega grozdja bode istinito izvrstna kapljica, ako Bog pusti še nekaj časa vreme, kakoršno je sedaj. Pa tudi obrano grozdje bode dalo dobro pijačo, mnogo boljšo nego je bila ona lanskega leta. Lepi julij in avgust sta grozdje dobro nagnala.

Druga letina je komaj srednja — prej slaba. Sadja sploh ni; žita je bilo srednje — zrnja, slame dosti; krompir jako gnije, sploh ga bode mnogo manj nego zadnje leto; ajda je sploh lepa. Za živež bode za silo, kje pa za davke?

+ Čez Krko se je jel graditi nov most, naravnost z velikega trga v Kandijo. Podrli so vže Kutnerjevo in kos Jenknerjeve hiše, v Kandiji pa podero še Brulcovo in Windischerjevo hišo. Dela se vže pridno na obeh straneh za glave mostu. Stavba

Odtrgati me je hotel proč od vas, pa se mu ni posrečilo. Oče, ali ne veste, da sem vas včeraj na večer srečal na cesti? Izgubili ste bili klobuk, gotovo ga je veter odnesel in otroci so se smejali. Kaj ne oče, bili ste bolni? In potem je prišel kosmat mož z dolgo sabljo ter vas je semkaj pripeljal Oh, oče, pojdiva domu in poveva vse materi“

Tako je besedičilo otroče. In kaj je bilo z očetom? Ganilo ga je vse to tako globoko v srce, kakor še nikoli popreje ne. Spoznal je svojo pregreho in občutil njeno težo.

Položi svojo roko na dečkovo glavo ter reče s slovesnim glasom: „Francek zapomni si dobro, nikoli več me ne boš videl takošnega, kakoršen sem bil sinoči! To jaz obljubujem pri živem Bogu!“

Ječar odpre vrata, da odpelje kaznjenca pred sodnika. Oče prime za roko svojega sinka, ter zapusti urnih korakov ječo.

Zunaj ga je čakala njegova žena. Uboga

bode istinito krasna. Mesto si bode pridobilo mnogo gledé na lepoto pa tudi gledé na obéno korist. Most bode vodil s trga visoko nad Krko v Kandijo k Karlovškej cesti. Meščanje se ga veselimo, a še bolj bi bili veseli, ako bi nam mestni očetje prej ko prej preskrbeli pitne vode. Naj vendar reč ne zaspi!†

Z novim letom se pri nas precej pomnoži uradništvo, toda, jako trda bode šla za stanovanje.

Dijakov ima vpisanih letos naša gimnazija 225. Tako število ni, kakor ono v Kranju; gori dajo sinove v šolo bogati Gorenjci, tukaj pa siromašni Dolenjci.

Še nekaj! Ne vem ali bi se jezil, ali smejal. Naše mesto je postalo zadnji čas pravo ciganjško mesto. Te človeške golazni je zadnje tedne toliko, da je videti, kakor bi bilo Novo mesto in Kandija tem lenuhom pravi Eldorado, toliko, da bodemo morali slednjič mi novomeščani bežati. Okrajni glavar Schwarz, ta je znal bolje te mrcine ugnati! Nočem preiskavati, kedo je kriv, katera gospodska — mestna ali okrajna — a gotova resnica je, da nekaj ni bilo tako. — Pred par dnevi pravil mi je neki kostanječan, da doli dajo ciganu brž „lauf pas.“

Pomagajte nam!

Sploh naša borna pamet ne ume, zakaj je za vsacega postava tako ostra, samo za cigana ne!

Iz Št. Jerneja. To je bilo pri nas živo zadnjo nedeljo; to je bilo radovednih ljudi od blizu in daleč. Kolesarji so imeli dirko iz Krške vasi do nas — 20 kilometrov daljave. Dosti ljudi je mislilo, da bode konjska dirka, ki je izostala 12. septembra, a kako so se ti začudili, ko so videli mesto štirinogatega konja, vitkega gospodiča na drobnem kolesu. Vendar dirka je bila, huda dirka za noge in pljuča. Izmed mnogobrojnih gospodov jih je samo 7 izdržalo do kónca, drugi vidé da nič ne opravijo, so se raje polagoma privozili pozneje za njimi. Kakor povsod na Kranjskem, tako je bil tudi tu prvi g. Bohinjec iz Ljubljane, drugi g. Droll, davkarski adjunkt iz Krškega, tretji g. Franc Kenda in četrti g. Adolf Gustin ml. oba iz Novega mesta.

Mi smo veseli ako nam gospodje privabijo tujcev; nekaj vendar vsakdo prinese. Tudi kolo samo je dobra, lepa in koristna reč. Kedo bi to tajil? Kako hitro

sirota je iskala celo noč svojega moža in svojega sina. Ko ga vglela, priskoči k njemu, ga objame ter pritisne z obema rokama na svoje prsi, zgrudi se na tla ter glasno ihti in joče.

Tudi mož ni mogel spregovoriti nobene besede. Potrpežljivo je prenašal, da ga je stražar odpeljal k sodniku, kjer se je moral zagovarjati radi pijanosti in razgrajanja na cesti.

Tudi žena in sin ga spremljata. Ko pride mož na vrsto, reče glasno:

„Gospod sodnik, jaz spoznam, da sem kriv. Toda, poglejte tu ihtečo ženo! Glejte tega ljubeznivega dečka! Kakor resnično vidijo naše oči oba ta dva tukaj, tako resnično ste me danes zadnjič vi tukaj videli! Nobene kaplje opijanljivih pijač ne bom več pil. Prisegam to, v pričó Boga, kateremu ni nič nemogoče.“

Ta dogodek je sodnika močno ganil. Izpustil je moža, ne da bi ga bil kaznoval. Franckov oče je pa to obljubo tudi natanjko izpolnjeval.

pridrvi kolesar in sicer brez stroškov iz kraja v kraj. Koliko to koristi ljudem ki imajo daljna pota! Nobeden pameten človek tega ne more tajiti. Če se fjakarji jezé, je umljivo, ali pomagati jim ne moremo; zaradi njih se raba koles ne bode prepovedala. Druga pa je, je-li tudi pametno poskušati se takorekoč za življenje in smrt? Ne trpé li pljuča s takim presiljenjem? Se-li ne dobi naduha? Vendar na to naj odgovoré gospodje sami sebi.

Mi bi dejali: „Rabi kolo po pameti, ker ti koristi, nikar pa se ne skušaj z njim brez potrebe, ker ti lahko skrajša življenje!“

Iz Črnomlja. [Raznoterosti.] 13. septembra nas je zapustil občespoštovani g. kaplan J. Dolinar ter se podal na svojo novo službo v Stari trg pri Ložu. Hudo nas je zadela vest, da bomo zgubili našega vrlega „gospoda Janeza,“ še težja nam je bila ločitev od ljubljenelega gospoda, zlasti, ker si je g. J. Dolinar v kratkem času svojega poldrugoletnega službovanja v Črnomlju pridobil srca in zaupanje vseh župljanov, s svojo ljubkostjo in vlnudnostjo v občevanji, s potrpežljivostjo in marljivo vstrajnostjo v pastirskem delovanju. Častitemu gospodu, ki ostane nam vsem v trajnem, prijaznem spominu, pa kličemo v slovo: „Bog ga živi in ohrani še mnoga leta, dičnega duhovnika ter zvestega in marljivega delavca v Gospodovem vinogradu!“

+ Naprava vodovoda, ki nam bo zavoljo pomanjkanja dobre pitne vode neprecenljivo koristil, se počasi bliža h koncu. Na primernih krajih v mestu so postavljeni lijaki in korita, kjer bodo dobivali ljudje in živina obilo zdrave vode, kdor ni tako srečen, da bi si bil mogel napeljati studenec v kuhinjo. Le škoda, da se delo tako zavlačuje, zakaj mi smo naše kalne Lahinje že siti in bi se radi vsaj z dobro studenčino posladkali, kar smo enkrat storili z rudečim Straženčanom in Rodenčanom, ki pa tudi letos, pri vsem tem, da je bilo vreme do zadnjega časa jako ugodno za trto, ne bodeta rosila sladkih vinskih solzic, bodisi od žalosti, ker ju zdaj tako redko obiščemo, ali pa od veselja, ker ju bo nadomestovala tista, po kateri „glavca ne boli“ in ki je dobra „za stare in mlade ljudi.“ Pa kaj se hoče? „Tempora mutantur, mutemur et nos in illis“.

Domače vesti.

(Bolnišnico Usmilj. bratov v Kandiji) so obiskali 18. preteč. meseca preč. gg.: General reda P. Kasijan Gasser; ta gospod je najvišja oseba vsega reda. Dalje provincijal P. Emanuel Leitner in provincijalni tajnik P. Stanislav Bruhmann. Pregledavali so bolnišnico in novo poslopje. V nedeljo 19 t. m. pa je v pričó teh gospodov slovesno zaobljubo storil g. Br. Primitiv Osvald, iz Štajerskega od Device Marije v Puščavi. Taka obljuba se vrši res kaj slovesno, z lepimi, ginljivimi obredi. Žal, da je domača kapela tako majhna, da tudi v takih slučajih ne more biti ljudstvu dostopna.

(Pogorel) je dne 18. septembra na Drski pri Novem mestu velik kozolec (toplar) gosp. Franc Pinterja iz Kandije, v katerem je bilo nad 500 centov sena; tudi je bilo tam hranjenega veliko hrastovega obdelanega lesa, ki je bil več vreden kakor vsa mrva; vse je zgorelo. Zanetil je šestleten deček, igraje se z žveplenkami. Gasilno društvo ni šlo gasit, ter to zadevo pojasnuje v današnjem listu pod predelom „Poslano“.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu sept. 1897 je 183 strank vložilo 26.129 gld. 91 kr., 70 strank vzdignilo 12.550 gld. 13 kr.; toraj več vložilo 13.579 gld. 78 kr.; 12 strankam se je posojil izplačalo 4.820 gld.; stanje vlog znaša 417.238 gld. 50¹/₂ kr., denarni promet 78.335 gld 19 kr.

(Za po toči poškodovano občino Črešnjevec) je daroval čast. gosp. Frančišek Pavlin, administrator v Dragatušu 10 gld.; g. Fr. Rohrman, posestnik na Slatniku 1 gld. 50 kr.

(Občinska volitev v Zatičini) vršila se je 12. minolega meseca. Županom bil je izvoljen g. Franc Muli, posestnik v Zatičini, svetovalcem pa gg. Franc Čebular iz St. Vida, Jožef Gorišek iz Zatičine.

(Volitev) članov v pridobninsko komisijo za Metliko, ki se je vršila dne 25. t. m., je mnogo volilcev v nevoljo spravila. Trdijo, da od voljenih devet ni dosedaj nič davka plačevalo, ostali štirje pa so skupaj samo 18 gld. 52 kr. dohodninskega davka plačali. To priobčimo namesto daljšega dopisa.

(Gozdni tatovi.) 17. minolega meseca dobili so gospodarji Janez Učman, njegov sin Martin in Jožef Učman iz Vel. Cerovca v svoji hosti blizu hrovaške meje tatove, ki so ravno bukove hlude nakladali. Eden tatov, najbrže Peter Dragelj iz Doljan pri Jaski, udari Jožef Učman-a dvakrat s sekuro in ga težko rani. Janez Učman šel je to žandarmeriji naznaniti, ktera se takoj poda za tatovi, ki so mej tem pobegnili. Patrola, obstoječa iz stražmeštra g. Berlec-a in postajevodnika g. Bogataj-a, ktero je Martin Učman spremljal, sreča na nekem griču nad Doljani dva moža s parom volov, ktera je Učman takoj spoznal, da sta bila dan poprej v hosti, kjer se je tatvina vršila; ker se jim je eden teh, z imenom Maks Novosel vsled čudnega obnašanja sumljiv videl, so ga prijeli. Obstal je takoj, da se je tatvine udeležil po ukazu njegovega gospodarja Gabre Jurič iz Doljan. Mej tem zbralo se je več mož iz Doljan, in so nameravali aretovanega Novosela oprostiti, vsled česar so žandarji žugali s puškami. Ošli so tedaj z Novoselom čez z grmovjem obraščeni grič; spremljala jih je pa Jelka Jurič, in ni marala za svarilo, da bi jih ne spremljala. Komaj je bila patrola čez imenovani grič prišla, slišita se dva strela iz grmovja, ki pa nista zadela. Patrola vstrelila je šestkrat v onem smeru, od koder so prvotni strelj prišli ter šla dalje čez dolinico, v kateri je stražmešter Berlec za drevsom zavarovan, tako dolgo zadržaval napadovalce, da so oni zopet na grič prišli. Ko je potem Berlec za patrolo šel, padlo je pet streloy za njim (s šreteljni), od katerih ga je en strel zadel, a ne poškodoval; Bogataj pa je mej tem dvakrat na napadovalce streljal. Ker je bilo čutiti, da se isti vedno množijo in večkrat ujetemu kličejo: „na tla lezi!“, je patrola sklenila, čez mejo na domače tla se vrniti in vjetega čez Cerovec in Metliko v Jasko peljati. Sedaj so napadalci šele prav srditi postali, vendar pa vedno za grmovje se skrivali. Poziv, da naj mirujejo, bil je brezvspešen in Berlec je bil primoran na najpredrznejega streljati, kar je za trenotek pomagal. Na mejo dospevši, prevzel je Berlec vjetega, Bogataj pa je napadovalce, ki so vedno streljali, tudi s streljanjem zadrževal, pri tem pa ga je šretelj zadel v desno ramo in lahko ranil. Ko je bil Berlec z vjetim na varnem, šel je Bogataj za njima in tako so ga sodniji v Jaski izročili. Tatovi so imeli 16 bukovih hlođov od 20 do 25 cm debelih, vredne 80 gld., za odpeljati pripravljene.

(Nesreča.) Zadnje nedeljo je bil neki mož v Orehovcu šentjernejske fare tako nepreviden, da je zlezal v sod, kjer je vrelo sprešano grozdje. Hotel je menda nekaj poravnati. Ogljena kislina ga je omamila in izvlekli so že mrtvega iz soda. Ljudje, bodite vendar pametni! Kjer kaj vre, se napravlja jako veliko ogljene kisline, ki človeka in sploh vsako žival umori. Ne hodite v take kraje, ako se ni prej dobro prezračilo. Koliko je bilo vže nesreč, ali nekateri vendar nočejo biti pametni.

(Nesreča.) V Gor. Lokvici pri Črnomlju se je 21. pretečenega meseca ponesrečila služkinja Marjeta Težak. Hotela je pred hišo obešeno debelačo sneti, in da bi bolje in krepkeje poprijeti zamogla, naslonila si je desko, ktera se ji je ulomila, in padla je tri metre globoko ter se pri tem tako močno poškodovala, da je že prihodnji dan umrla. Pokopali so jo dne 23. sept. na Suhorju.

→ (Poštne zadeve.) Popolnoma prenovljen jako pripraven zaprt poštni voz vozi sedaj med Mokronogom in Trebnjem. Odhod iz Mokronoga ob 9. uri zjutraj in iz Trebnjega ob 4. uri 45 min. popoldan. Za vožnjo, katera stane 1 gld., dobivajo se listki pri vsih na progi ležečih c. kr. poštnih uradih.

(„Naš dom.“) V zalogi Dragotin Hribarja v Celju izšel je II. zvezek knjižice „Naš dom.“ Knjižica je zanimiva, ter velja 25 kr., po pošti 28 kr.

(„Peronospera“) ali strupena rosa, ter način, kako se tej bolezni obraniti. S tem naslovom izšla je mala knjižica, ktereje je cena 10 kr., več zvezkov ob enem naročenih, tudi ceneje. Razprava je pisana dokaj poljudno, služila bo de torej dobro našim preprostim slovenskim vincarjem, kateri se hočejo natanjko o navedeni trtni bolezni poučiti. Knjižica se dobi pri pisatelju A. Kosi-ju v Središči na Stajerskem

Razne vesti.

* (Grozna nesreča) pripetila se je v Reki. Neka angleška barka odjadrala je iz pristanišča v Benetke. V ravno istem času pa pride parobrod Ika v Reko. Vedi Bog, po čegavi krivdi trčite barki in to s tako silo, da se je Ika koj udrila in v dno utopila. Utonilo je od petdesetih popotnikov 22; brodarji s kapitanom so se rešili. Po prvem zagovoru, katerega je imel kapitan pri pomorski sodniji, so ga takoj v zapor djali; tudi drugi angleški kapitan, ki je takoj dalje v Benetke vozil, se je imel zagovarjati. Dokazal je, da je kapitan Ike slabo računal, koliko se je umakniti, da je njegovo barko pravočasno v teku zaviral, in da je mnogo ponesrečenih z njegovimi čolni rešil. Pomorska oblastva so takoj ukrenila, da se potopljena barka vzdigne. Pritrdili so močne verige ob konceh Ike, ktero so potem s stroji kvišku vlekli. Dvignili so jo že toliko nad morsko površino, da so zamašili vsled sunka nastalo odprtino. Začeli so s sesalkami odstranjevati vodo iz spodnjih prostorov Ike. Truplo vseučilišnega profesorja Dr. Kopalika je ostalo nespremenjeno; našli so pri njem precej denarja. V kuhinji našli so mrtvega dojenčka. Doslej so že spravili na kopno 11 mrtvecev. Delo se nadaljuje noč in dan.

* (Nevihta) o kakoršni mi niti pojma nimamo, razsajala je 22. minolega meseca v okolici Rima; veliki deli dežele so opustošeni. V nekem kraju z imenom Sava, je 20 hiš pokončanih, 10 oseb mrtvih, 50 ranjenih. V Oria je hiša železnične postaje z vsemi

prebivalci pokončana, še drugih 30 hiš se je zrušilo; 20 oseb je mrtvih, 30 ranjenih. Brez nesrečnih ljudijenjenio škodo na 400.000 lir.

* (Vremenski prerok čebela.) Vreme opazujemo često po mnogih živalih, posebno pri perutnini vidimo, da se drugače vede, kadar se ima vreme premeniti. Neki francozki čebelar pa je pri panjih opazoval, ali ima biti prihodnja zima huda ali mila. Ima biti zima silno mrzla, zamažejo čebele panje z voskom prav močno, da ostane komaj vidna luknica za zrak; ako pa je milo zimo pričakovati, puste odprtine proste. — Jasno nam je, da se čebele pred mrazom zavarujejo, ker jih mraz omami. Sedaj meseca oktobra bodo tedaj čebelarji lahko opazovali, kakovo zimo imamo pričakovati.

* (Konj) bi živel brez trdne hrane ob samji vodi 25 dni; brez vsake hrane in brez vode le 17 dni. Da bi pa dobil dobro hrano, pa prav nič vode, živel bi samo 5 dni.

Bodite usmiljeni!

Novo šolsko leto se je pričelo in z njim podpisanemu nove skrbi. Dijaki trkajo na vrata dobrotljivih src.

Tri leta sem vže vodil dijaško kuhinjo — vsako leto je bilo slabše mimo prejšnjega, ker je vedno narasčalo število ubozih dijakov. Lansko leto se je porabilo od preostanka iz prejšnjega leta nad 250 gld., letos mi je ostalo samo 18 gld., a broj dijakov se ni zmanjšal.

Skušal sem res število omejiti, ali zadnje dneve so mi nekateri gospodje priporočili v podporo zopet take prosilce, da si nisem upal odreči jim prošnje — nadejaje se, da priporočilu sledi gotovo tudi podpora. Gotovo se nisem varal, vsaj poznam dobrotljivost in radodarnost svetnih in duhovnih mladino ljubov. Zanašaje se na izdatno pomoč, sem sprejel za opoldne 49 gimnazijalcev, za zvečer pa 38. Naj še tako šteditim, toliko ust zahteva grozno veliko. Dasi sem nekatere očete pritisnil, da mi po možnosti pošljejo živil, bode vendar le trda, — zlasti še, ker je letos vse dražje nego zadnje leto in pa ker bode morala radi slabe letine izostati beratev po okolici, na katero sem se zanašal.

Radi tega prav prisrčno prosim, bodite radodarni! Podpirajte blago podjetje z novci ali živili! Vse mi pride prav, kar se dá jesti; posebno pa prosim žita (katerokoli), krompirja in zelja. Neizrečeno bi mi bilo ljubó, ako bi se mi poslalo kar na dom, ali ko bi dotični dobrotniki hoteli vsaj naznaniti, da so pri volji kaj dati. Vsaj si vsakdo lahko misli, kako je trnjeva pot, ako mora kedo osebno beračiti po hišah. Storiti bodem moral pa vendar tudi to, ako mi drugače ne dojde pomoč; nemogoče se mi zdi, da bi odpustil kacega dijaka, dokler ne pokaže, da je podpore nevreden.

Slednjič se obračam še posebno do onih blagih src iz Mesta in Kandije, ki so lani dajali mesečno ali letno podporo. Naj mi ostanejo zvesti! naj pomnože po možnosti svoje darove ter pridobé novih dobrotnikov!

Doslej vže so troški precej veči nego došla podpora.

V imenu podpiranih dijakov se najtopljeje zahvaljujem, prepričan, da bode tisučero plačilo dal On, ki je rekel: „Kar ste storili komu izmed najmanjših, ste meni storili.“

Novo mesto, 28. septembra 1897.

Dr. Jos. Marinko.

Poslano.

(Za vsebino tega spisa uredništvo ni odgovorno.)

Dne 18. septembra pogorel je kozolec gosp. Fr. Pinterja v Kandiji. Gasilno društvo ni šlo na pomoč, kar se je mnogim čudno videlo. Mi pojasnimo tedaj tem potom mnogim, katerim stvar ni znana, in so gasilno društvo obsodili, sledeče:

Gasilno društvo Novomeško pozivalo je svoječasno vse občine, kolikor jih v nje okoliš spada, naj s kako letno podporo k društvu pristopijo ali se vsaj zavežejo, stroške, kolikor bi jih gasilno društvo vsled pomoči pri kakem požaru v dotični občini v istini imele, povrniti. — Na ta poziv nam je došel od občine Šmihel-Stopiče, katera šteje v sedemdesetih vaseh čez 8000 prebivalcev, med temi štiri veleposestnike s petimi gradovi in štiri župnije, sledeči odpis:

Št. 622. Slavno prostovoljno gasilno društvo
v Rudolfovem.

Podpisano županstvo si usoja na cenjeno zaprosbo z dne 24. aprila 1897. št. —, uljudno poročati, da je občinski odbor pri občinski seji dne 25. maja 1897 z večino glasov sklenil, da ni tukajšnja občina pripravljena slavnostnemu v nobenem oziru kako letno podporo dajati.

Županstvo Šmihel-Stopiče, dne 28. maja 1897.

Župan: Jos. Zure s. r.

Za časa 21letnega obstanka društva bilo je isto v veliki občini Šmihel-Stopiče pri šestnajstih požarih, med katerimi je bilo šest prav velikih, delavno z največjo požrtvovalnostjo, za kar je društvo malo računjene stroške z največjo težavo povrnjene dobilo. Sedaj je društvo z zamikalnim odgovorom vsacega delovanja oproščeno. Označena velika občina bode sedaj vendar morala zadostiti odloku deželnega odbora z leta 1893, in tri brizgalnice ter drugo orodje, katero se je sklenilo v občinski seji v letu 1893 nakupiti, katera nabava je do sedaj na stroške gasilnega društva v Novem mestu izostala.

Pripomnimo še pri tej priliki, da je sl. občina Brusnice tudi našo pomoč odklonila, sl. občini St. Peter in Prečina pa nam na naš poziv niti odgovorili niste.

Novo mesto, dne 24. septembra 1897.

Adolf Gustin,
poveljnik.

Darovi za dijaško kuhinjo došli od 15. julija dalje:

Gosp. J. Kinsky, računski svétnik 6 gld.; rodbina Rosina, mesto venca na krsto umrle sorodovinke (vže naznanjeno) 15 gld.; gosp. P. Fr. Pirc O. S. B. 5 gld.; gosp. Mat. Rant, nadučitelj 1 gld.; neimenovana 1 gld.; gosp. lekarnar Ruprecht 5 gld.; gosp. A. Artelj, profesor 5 gld.; gosp. župnik V. Bergant 1 gld. 5 kr.; neimenovana 1 gld.; gosp. župnik Fr. Schweiger 3 gld.; gosp. Ant. Kušlan 50 kr.; gosp. kaplan N. N. iz Črnomlja 5 gld.

Loterijske številke.

Gradec	18. septembra	45	77	41	65	64
Trst	25. "	6	83	30	43	84

Soba z vso hišno opravo se odda v najem v hiši št. 257. na Ljubljanski cesti. V hiši dobi se lahko tudi hrana. (228)

Učenec sprejme se takoj v prodajalno s špeci-rijskim blagom in železnino; isti mora imeti vsaj ljudsko šolo. **Adolf Gustin, Novo mesto.**

Kovaškega pomočnika ali pa učenca sprejme v svojo kovačijo **Franc Bobnar,** kovaški mojster v Kandiji, pošta Novo mesto. (227—1)

Zahvala.

Globoko ginjena od tako mnogih dokazov srčnega sočutja, ki se je skazalo moji sestri, gospici

Viljelmini Petz,

nadučiteljici mestne dekliske šole v Nov. mestu,

mej njeno boleznijo in ob njeni smrti, izrekam svojo najiskrenejšo zahvalo, in to sosebno gospodu c. kr. okr. zdravniku dr. Vaupotiču za brezplačno zdravniško pomoč in njegovi velečastiti obitelji za ljubeznjivo oskrbljenje do poslednega trenutka; isto tako gospej pl. Fichtenau za njeno darežljivost, sl. mestnemu županstvu in sl. okr. šolskemu svétu za poskrbljeni lepi pogreb; preč. duhovščini, sl. uradnijam, in sl. učiteljstvu za častno spremstvo, ljubi šolski mladini za poklonjeni lepi venec in spremstvo, gospicam kandidatinjam in učenkam iz šmihelskega samostana, gospodom pevcem za lepo nagrobno petje. Vsem prijateljem in znancem drage ranjce budi izrečena še jedenkrat najpriskrenejša zahvala.

Novo mesto, 20. septembra 1897.

(226)

Marija Pec.

ZAHVALA.

Za mnoge dokaze prijateljskega sočutja mej boleznijo in o smrti, kakor tudi za obilo spremstvo k zadnjemu počitku prerano umrlega drazega mi sina

Karola,

izrekam tem potom vsem, sosebno še preč. gospodoma P. Benignu Snoju in šmihelskemu kapelanu Krajcu, katera sta ga blagovolila mej boleznijo tako pogosto obiskati in ga z Bogom najlepše spraviti, dalje preč. duhovščini, slavnemu društvu rokodeljskih pomočnikov v Ljubljani, katero se je ne glede na dolgo pot trudilo, zadnjo čast mu izkazati, tukajšnemu tako obilo udeležnemu rokodeljskemu društvu za lepo nagrobno petje, slavni požarni brambi in sploh vsem ostalim udeležnikom sprevoda, najpriskrenejšo zahvalo.

Kandija pri Novem mestu, 25. sept. 1897.

(224)

Franc Bobnar.

Prodajalna, se išče blizu kake farne cerkve. — Ponudbe naj se pošiljajo vredništvu tega lista. (280—1)

Kdo pije

Kathreiner-

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav
ostati in si kaj prihraniti.

Lepa bukova drva

že na drobno sèsekana ter v Novo mesto na dom postavljena, na prodaj ima

grajščina Breitenau

po 2 glđ. 80 kr. kubičen meter.

Cenjena naročila blagovoli naj se grajskemu oskrbništvu vposlati. (221-1)

Trgovski pomočnik,

spreten manufakturst. slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi zmožen, vsaj 24 let star, sprejme se pod ugodnimi pogoji v prodajalno z mešanim blagom. — Ponudbe se pošiljajo gosp. A. Kallš-u, urad za posredovanje služb, Ljubljana. (218-1)

Konsumno društvo v Cirknici pri Rakeku, trgovina z mešanim blagom, išče za svojo trgovino

učenca.

Prednost imajo oni, ki so v špeceriji vsaj nekoliko izvežbani. Ponudbe naj se pošljejo na društvo.

Kovaškega učenca

poštenih starišev, krepke postave in vsaj 14 let starega, vsprejme v poduk Jožef Perko, kovaški mojster v Vel. Leseh št. 26, pošta Krka, Dolenjsko. (225-1)

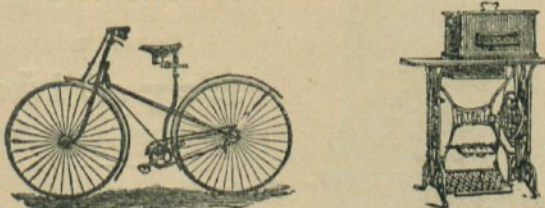
Tri biki švicke pasme proda za polovico vrednostne cene, proti istim pogoji, kakor jih veleslavni deželni odbor oddaja, (209) vodstvo dež. vin., sad. in poljed. šole na Grmu.

Tovarniška zaloga

šivalnih strojev in biciklov.

IVAN JAK,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Ceniki na zahtevanje brezplačno in franko.

Zastopnik za Metliko in okolico:
Friderik Skušek v Metliki. (181-8)

Zgradba.

Posojilnica v Črnomlji,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, oddajala bode

zgradbo posojilnične hiše

potom licitacije dne 25. oktobra t. l. ob 10. uri predpoldne v posojilnični sobi.

Vse delo z materijalom vred cenjeno je 22 658 glđ. 82 kr. Dostavlja se, da je na licu mesta že pripravljenega kamna 40 kub. sežnjev in 125.000 debele opeke, kakor tudi prav blizo 322 vaganov vgašenega apna, kar bode moral prevzemnik od posojilnice prevzeti po isti ceni, kakor njo stane. Razun tega se bode od stare hiše, katero bode posojilnica posebej zrušiti dala, tudi nekaj rabljivega kamna in opeke dobilo. Koliko bode tega, določil bode inženir, kateremu je vodstvo zgradbe izročeno in bode prevzemnik tudi ta materijal po isti ceni plačal, kakor prej navedeni.

Vse skupaj oddalo se bode le enemu samemu podjetniku. Vadija bode vložiti 2.265 glđ. v gotovini ali v državnih obligacijah po kurzni vrednosti ali pa v knjižicah kake hranilnice ali posojilnice z neomejeno zavezo. Sprejemale se bodo tudi pismene ponudbe (oferti) do 10. ure dne licitacije. Ofertu mora biti priložen vadij in kolek 50 kr., in mora v istem biti natančno izraženo, po kateri ceni se hoče delo prevzeti in da se ponujalec vsem pogojem brez pridržka podvrže. Ponujalec mora svoj podpis in naslov natančno dostaviti. Nejasni oferti se ne bodo upoštevali.

Proračun in načrti leže pri posojilnici v Črnomlji vsakteremu na ogled.

(220)

Ravnateljstvo.

Mladega bika, 8 tednov starega, čisto-plemena, na prodaj ima grajščina Ruprčvrh pri Novem mestu. Dolenjsko. (222-1)

Posestvo z vsem gospodarskim poslopjem, z lepim sadnim vrtom, njiva za 18 mernikov posetve in z dvema oraloma hoste je na prodaj iz proste roke. — Več pove lastnik Anton Miklič, Vrhpeč pošta Mirna peč. (229-1)

Za živino- in svinjerejo,

posebno za noseče živali, kakor tudi za mladiče, je neobhodno potrebno (219-1)

krmilno apno (Futterkalk),

da se še kot mladiču kosti utrdijo in se v rasti bolj razvija. — Dobiva se v trgovini meš. blaga

Küssel & Končan v Novem mestu.

Singerjevi šivalni stroji

 so nepreklicno najbolji!

Isti dobivali se bodo od sedaj naprej po tovarniški ceni pri

Jos. Medvedu preje Jan. Surz
v Novem mestu.

Ob jednom pa tudi naznanjam, da sem svojo prodajalno že z novim blagom založil in si bodem prizadeval, vsacega z najboljšim postreči.

Proseč zaupanja, se priporočam

s spoštovanjem

Jos. Medved,

preje Jan. Surz. Novo mesto.

(206—3)

Deček, kateri ima veselje do pekovskega obrta in je 15—16 let star ter lepega vedenja, sprejme se takoj v poduk. — Kje pové vredništvo tega lista. (143 5)

Majhno posestvo na prodaj

na Vrhu, fare Šmihelske, obstoječe iz hiše in gospodarskega poslopja. Cena pod 2000 gld. — Več se izvé pri Janez Šmajdek-u, Vrh št. 7., pošta Novo mesto.

Gozdni čuvaj

sprejme se takoj pri gozdarskem uradu kneza Auersperga v Soteski, pošta Dvor. Prositelji za to službo imajo vložiti do 3. oktobra prepis svojih spričeval o poštenem vedenju, o zdravju in o dosedanjem opraviilu ter krstni list pri zgorej imenovanem uradu. (217—2)

Prva izdelovalnica peči

bratov Appe

v Kandiji pri Novem mestu

priporoča

prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih proti ognju trpežnih

lončenih peči

(88—12) in

štedilnih ognjišč,

kakor tudi

kopališč

z emailiranimi kahelcami.

Postavljanje se vestno, točno in po nizki ceni izvršuje.

Za dobro blago se jamči.

Vse blago se oddaja po kaj mogoče nizkih cenah, ter po dogovoru tudi na obroke.

Jedino pravi BALSAM

(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri „angelju varhu“ in tovarne farmacevtskih preparatov

A. Thierry-ja v Pregradi

pri Rogatec-Slatini.

Preskušen in potrjen od zdravstvenih oblastev.

Najstareje, najpristneje, najreelneje in najceneje ljudsko domače zdravilo, ki

uteši prene in plučne bolesi, želodčen krč itd. ter je uporabno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja trdka Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu“. Vsak balzam, ki ne nosi zgoraj stoječe zeleno tiskane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim ceneje tem nič vredneje ponaredba. Pazi naj se toraj vedno natančno na zeleno varstveno znamko, kakor zgoraj! Ponarejalce in posnemovalce mojega jedino pravega balzama, kakor tudi prekupce nič vrednih ponarejenih, obolnstvo varajočih drugih balzamov, zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o varstvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: Na angelja varha lekarno A. Thierryja v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko do vsake avstro-ogrsko poštne postaje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštnemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšnje zeleno varstveno znamko, katero mora nositi v znak pristnosti vsaka steklenica. (139—7)

Adolf Thierry, lekarnar
v Pregradi pri Rogatec-Slatini.